

"נקודה טובה במסע ישראל" מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

(גליון מספר 2 שנת תשע"ז, פרשת נח, ד' חשוון תשע"ז, 5 נובמבר, 2016)

ב"ה

מסע ישראלי - על המתבוננים הראשונים

האגדה מספרת, כי סיר אייזק ניוטון בצעירותו (בן 24) ישב בגינה וראה תפוח נופל. מדוע התפוח תמיד נופל למטה? ומדוע תמיד בקו ישר, המאונך לפני הקרקע, הוא שאל את עצמו. כנראה שישנו כוח במרכז כדור הארץ (כוח הכבידה) המושך אליו את התפוח.

ואם כך הדבר, מדוע כוח זה יהיה מוגבל? מדוע כוח זה לא ימושך אליו גם את הגופים הרחוקים, את הירח ואת הכוכבים וישפיע על מסלוליהם!?

מחשבות ראשוניות אלו של ניוטון - **הסקרן והמתבונן הצעיר** בשנת 1666, הולידו את ניסוחו של כוח הכבידה הבסיסי המוכר לנו כיום ובהמשך, את חוקי התנועה של גרמי השמים (ויקיפדיה, ערך ניוטון).

מספרי הסיפורים ובעלי האגדות מספרים, כי ניוטון הצעיר ישב תחת העץ והתפוח שנחת על ראשו, הוא הוא שעורר אותו לעסוק בשאלת הכבידה.

בין אם התפוח נפל ליד ניוטון או על ראשו, ברור כי הסקרנות וההתבוננות של סיר אייזק ניוטון המדען והחוקר, הם שתרמו רבות להישגיו המדעיים האדירים בתחומי הגיאומטריה, המתמטיקה, האור, תנועת הכוכבים ועוד ועוד.

יכולת החקירה וההתבוננות של האדם החושב, החלה כבר אצל אדם הראשון שניסה להבין וללמוד את חוקי הטבע של העולם החדש והלא מוכר שסביבו (עבודה זרה, ח ע"א) והתגלתה שוב במלא תפארתה, אצל אברהם אבינו.

אדם הראשון היה קרוב מאד לקב"ה - בוראו ויוצרו. הוא דיבר אתו, נהנה מברכתו בגן עדן וידע כי הוא בעל הבית של העולם.

אולם, העובדה ה"אסטרטגית" החשובה והבסיסית הזאת, "**הלכה לאיבוד**" ולא עברה הלאה, לדורות הבאים.

האנושות איבדה את אלוקיה, החליפה אותו בשורה של אלים שונים ומשונים והחלה לעבוד עבודה זרה. שמו של הקב"ה נשכח לגמרי "**מפי כל היקום ומדעתם ולא הכירוהו**" (רמב"ם הלכות עבודה זרה פרק א, הלכה ב).

מי ש"גילה" מחדש את הקב"ה והחזיר לאנושות כולה את הקשר עם ריבונו של עולם - האל הבורא, היוצר והמנהיג, היה אברהם אבינו. והוא עשה זאת בכוח **סקרנותו ותבונתו**.

אברהם הקטן גדל באור כשדים בסביבה אלילית גמורה. הוא **החל לשוטט בדעתו, לשאול ולחקור** והיה תָּמִיד מי ברא ויצר את העולם ומי מנהל ו"מסובב" את כדור הארץ, את השמש והירח ואת שאר גרמי השמים. האם הגיוני לחשוב שהפסלים מעשה ידנו הינם בעלי כוח יותר מאתנו? האם הם מנהיגי העולם!?

וכך היה **אברהם מתבונן חוקר ומבין** את עולם הטבע, עד שהשיג וגילה את "**דרך האמת**" וידע שיש לעולם אלוה אחד בורא יוצר ומנהיג. "**וידע שכל העולם טועים**" (על פי רמב"ם, שם, הלכה ג). ושעבודת האלילים לעץ ולאבן, לירח ולכוכבים, הינה שטות גמורה.

חז"ל במדרש מתארים לנו את תהליך החשיבה הסדור הלוגי והמובנה של אברהם:

"אמר אברהם, עד מתי אנו משתחוין למעשה ידינו (לפסלים). **הבה נעבוד לארץ** שהיא מוציאה פירות והיא מחיה אותנו. חזר ואמר: אלמלא השמים נפתחים ויורדים גשמים, אין הארץ מעלה פירות. אלא, לשמים ראוי להשתחוות. **ראה את השמש** שהיא מאירה לכל העולם. וכיון שראה שהיא שוקעת, אמר: אין זה

"נקודה טובה מאס ישראל" מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

אלוה. ראה את הירח ואת הכוכבים שהן מאירין בלילה, אמר: לאלו ראוי להשתחוות. כיון שעלה עמוד השחר, בטלו כלם מן העולם, ואמר: אין זה אלוה" (מדרש הגדול, בראשית יב).

כך מטפס אברהם במחשבתו ועולה מן הארץ אל השמים, אל השמש ואל הירח. וכאשר הוא רואה שגם הם אינם קבועים במקומם, אלא יורדים ומחליפים זה את זה, הוא מבין שיש "מישהו" מעליהם המנהל אותם ו"תולה" אותם במרום (אוצר המדרשים, עמ' 3). "והראיות הורוהו (מן הממצאים עלה בבירור), כי יש שם אלוה לעולם כולו" (מורה נבוכים, א, סג).

בנקודה זו, "מתכתבים" רעיונותיו של ניוטון, עם מחשבותיו של אברהם אבינו. אף שניוטון הוא זה שגילה וניסח את חוקי הכבידה, הוא אמר שהם אמנם יכולים להסביר את תנועתם של הכוכבים, אך הם לא יכולים להסביר מי יצר את הכוכבים ומי הניח אותם במסלוליהם ובתנועתם (ויקיפדיה, ערך ניוטון). ולכן, הוא טען, כי העולם איננו מכונה אוטומטית או יצירה אבולוציונית אקראית, אלא יצירה שיש לה בעל בית. ובלשונו: "אלוהים מושל בכל הדברים הללו ויודע מה יעשה או מה יכול להיעשות".

ונחזור לאברהם אבינו.

שנים רבות עברו על אברהם אבינו מן הרגע בו הוא הבין וידע בכוח שכלו כי יש אלוקים לעולם, עד הרגע בו הוא "פגש" אותו.

רק כאשר ראה הקב"ה כי אברהם לא מוותר וממשיך לחפש אחריו בעקשנות וביגיעה, רק אז: "הציץ עליו הקדוש ברוך הוא ואמר לו אני הוא בעל העולם" (בראשית רבה, פרשה לט).

כתוצאה ממפגש מכוון זה, הפך אברהם אבינו להיות שליחו של הקב"ה בעולם להפצת המונותאיזם (האמונה באל אחד) ולמאבק באלילות.

מפגש שבהמשכו כורת הקב"ה ברית עם אברהם וזרעו לדורות עולם. ברית שאותה מחדש כל אחד מאתנו, כאשר הוא עושה ברית מילה לבנו.

אברהם החליט להקדיש את חייו כדי להפיץ את "תגליתו" האמונית - המונותאיסטית בעולם ולהילחם באלילות. הוא החל לערוך ויכוחים בנושאי האמונה עם בני עירו ושיבר את פסיליהם. ולאחר שהם התנכלו לו, יצא מעירו ונדד ממקום למקום והפיץ את דרכו אמונותיו ודעותיו, "עד שנתקבצו אליו אלפים ורבות... (רמב"ם, שם).

את שליחותו של אברהם אבינו המשיכו אחריו יצחק בנו ויעקב נכדו ובהמשך, הפכה השליחות מפרויקט "פרטי" של האבות, לדרך חיים של אומה שלמה - של עם ישראל "ונעשית בעולם אומה שהיא יודעת את ה'" (רמב"ם, שם). אומה שיודעת את ה' ומודיעה אותו, לעולם כולו.

האם מסעו של אברהם אבינו עדיין רלבנטי בימינו?

האם אומתנו עדיין נדרשת לדעת את ה' ולהודיע אותו?

אין ספק שמלאכתו ושליחותו של אברהם אבינו עדיין לא הושלמה וחלקים רבים מן האנושות, עדיין עובדי אלילים.

ייעודו של עם ישראל הוא להיות "אור לגויים" כדברי הנביא ישעיהו (מט, ו ועוד). להיות מגדלור של מוסריות ושל רוחניות לעולם כולו. המלאכה טרם נשלמה ועדיין ארוכה הדרך ורבה...

כך אכן אמר גם דוד בן גוריון, ממנהיגי ומקימי מדינת ישראל: "ההיסטוריה לא פינקה אותנו בכוח, בעושר, בשטחים רחבים וברוב עם, אבל היא העניקה לנו תכונה מוסרית ואינטלקטואלית בלתי מצויה, והיא מְצַפָּה ומחייבת אותנו להיות אור לגויים" (יחוד ויעוד, עמ' 359).

מסעו של אברהם אבינו עדיין נמשך ואנו נמשיך בדרכו.

"נקודה טובה במסע ישראל" מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

הברכת שבת *life*

מה רוט

לכניסה או להסרה מרשימת התפוצה, ניתן לפנות למייל: rothmoshe@gmail.com

ארכיון "נקודה טובה": http://www.pirsuma.com/nekuda_tova

נא לשמור על קדושת הגליון ולהכניסו לגניזה לאחר השימוש,

יש לך הערה או הארה? אשמח לקבל למייל הנ"ל,

אהבת? הפץ בין חבריך